

Sarajevo, 22.10.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.10.2018.- 19.10.2018.

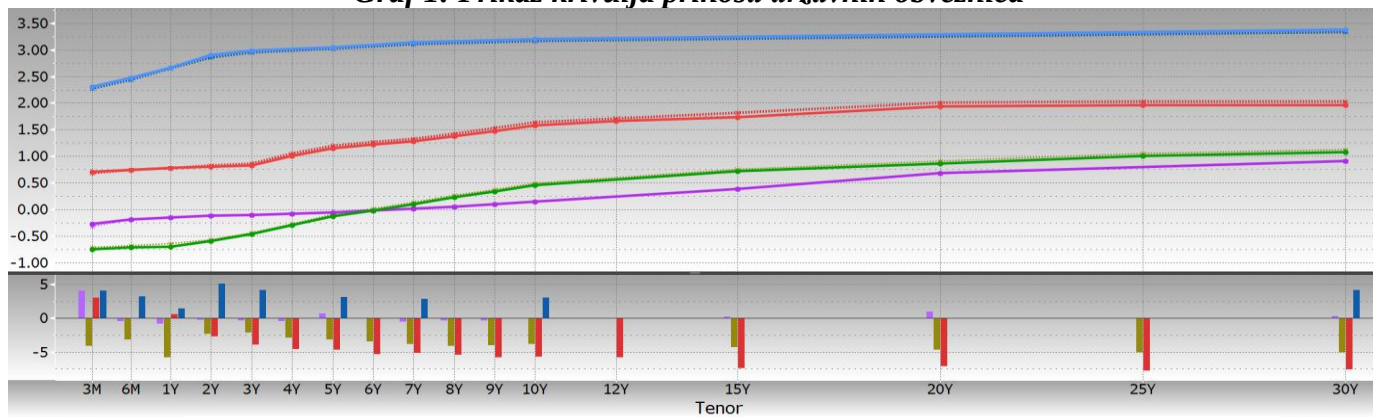
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	12.10.18	-	19.10.18		12.10.18	-	19.10.18		12.10.18	-	19.10.18		12.10.18	-	19.10.18	
2 godine	-0,56	-	-0,58	↘	2,85	-	2,90	↗	0,84	-	0,81	↘	-0,11	-	-0,12	↘
5 godina	-0,10	-	-0,13	↘	3,01	-	3,05	↗	1,20	-	1,15	↘	-0,06	-	-0,05	↗
10 godina	0,50	-	0,46	↘	3,16	-	3,19	↗	1,63	-	1,58	↘	0,15	-	0,15	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	12.10.18	-	19.10.18
3 mjeseca	-0,693	-	-0,711
6 mjeseci	-0,678	-	-0,709
1 godina	-0,616	-	-0,669

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.10.2018. godine (pune linije) i 12.10.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Zbivanja u vezi s nacrtom proračuna Italije su i tijekom proteklog tjedna bila u fokusu tržišta eurozone. Prinosi italijanskih obveznica su bilježili veoma volatna kretanja, zbog različitih vijesti o stavu Europske komisije o ovom pitanju. **Europska komisija je u četvrtak Italiji poslala pismo u kojem je navedeno da su planovi potrošnje pretjerani.** U pismu je zatraženo pojašnjenje razloga zbog kojih Italija planira očigledno značajno odstupanje od prijedloga koji su usvojeni od strane Vijeća i koji su navedeni u Paktu o stabilnosti i rastu te se dodaje da je razina odstupanja „bez presedana“. Ipak, na kraju proteklog tjedna komesar Europske komisije Moscovici je izjavio da se neće miješati u ekonomske politike nove Vlade. Pored toga, Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga **Moody's** je na kraju tjedna **donijela odluku da smanji kreditni rejting Italije za jednu stepenicu na Baa3 te promijeni izgled rejtinga na „stabilan“ s „negativan“.** Uzimajući u obzir da su raniji negativni izgledi rejtinga već pripremili tržište za smanjenje rejtinga, promjena izgleda rejtinga na „stabilan“ je prema tržišnim analitičarima otklonila neposrednu opasnost od dodatnog smanjenja rejtinga na neinvestibilni status u narednih 12 mjeseci. Navedeno je utjecalo na oštar pad prinosa italijanskih obveznica tijekom trgovanja u petak. Promatrano na tjednoj razini, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni između 9 i 30 baznih bodova, pri čemu je najveća promjena zabilježena kod obveznica kraćeg roka dospelja. U istom razdoblju prinosi sigurnijih

obveznica su zabilježili pad, pa su tako prinosi njemačkih obveznica smanjeni između 2 i 4 bazna boda. Rast prinosa zabilježile su španjolske obveznice nakon odluke Vrhovnog suda da banke treba da plaćaju (čak i retroaktivno) taksu u iznosu od 1% na hipotekarne kredite, povećavajući troškove koje su do sada snosili klijenti banaka. Nakon ove odluke dionice španjolskih banaka su zabilježile priličan pad, usljed očekivanja da bi ovaj zakon mogao koštati banke oko 24 milijarde EUR, što je utjecalo na to da već dan nakon donošenja ove odluke Vrhovni sud u petak priopći da će ponovo revidirati ovaj prijedlog. Predsjednik ECB-a Draghi je na samitu EU lidera izjavio da su izgledi gospodarskoga rasta eurozone pozitivni kako je ekspanzija i dalje jaka i široko rasprostranjena, iako ne onoliko koliko je to bio slučaj prošle godine. On je dodao da je u posljednje vrijeme situacija malo pogoršana, navodeći rizik od eskalacije trgovinskih tenzija, kao i da bi zemlje koje se suprotstavljaju pravilima EU mogle dovesti do pogoršanja uvjeta u financijskom sektoru.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	14,7	16,6	12,6
2.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	KOLOVOZ	-	2,5%	2,2%
3.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR)	RUJAN	-	-8,55	-4,62
4.	Razina duga – Italija (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	-	-2.326,5	-2.342,1
5.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	KOLOVOZ	-	0,9%	2,8%
6.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	LISTOPAD	-12,0	-24,7	-10,6
7.	Stopa inflacije – EZ	RUJAN	2,1%	2,1%	2,0%
8.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	-	23,9	19,5
9.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	RUJAN	-	3,7%	3,9%
10.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	KOLOVOZ	-	2,2%	2,6%

SAD

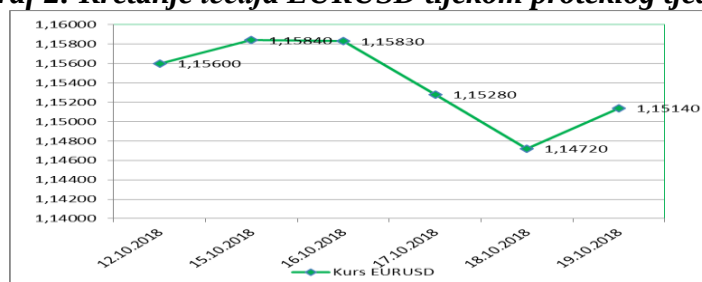
Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna bilježili rast pod utjecajem očekivanja da će Fed nastaviti s povećanjem referentne kamatne stope. Međutim, taj rast je bio ograničen aktualnim zbivanjima u Italiji i pooštrenim odnosima SAD sa Saudijskom Arabijom. Tijekom proteklog tjedna objavljen je zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a. Prema ovom zapisniku je evidentno da su se svi članovi FOMC-a, na rujanskoj sjednici ovog tijela, zalagali za dalje povećanje referentne kamatne stope, usprkos stavu predsjednika SAD-a da je Fed već previše povećao referentnu kamatnu stopu. Većina članova FOMC-a se, sudeći prema ovom zapisniku, zalaže za povećanje referentne kamatne stope na razinu nešto višu od razine koja predstavlja neutralnu monetarnu politiku. U ovom zapisniku je navedeno i to da je gospodarstvo SAD zabilježilo snažan ekonomski rast, ali su, kao čimbenici koji bi mogli da ga ugroze, navedeni pooštrenje trgovinskih odnosa SAD i njihovih partnera, kao i aktualna zbivanja u drugim gospodarstvima. U redovitom polugodišnjem izvješću, koje je objavljeno proteklog tjedna, Ministarstvo financija SAD-a je navelo da će nedavno zabilježena značajna deprecijacija kineske nacionalne valute (CNY) vjerojatno pogoršati trgovinski deficit koji SAD ima u odnosu na Kinu. Ipak, ono što je privuklo pozornost analitičara je to što se Ministarstvo financija SAD-a suzdržalo od toga da Kinu navede kao zemlju koja manipulira svojom valutom, što je donekle ublažilo zabrinutost investitora zbog pooštrenih trgovinskih odnosa između ove dvije zemlje.

Tablica 4.: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Njujorka	LISTOPAD	20,0	21,1	19,0
2.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	RUJAN	0,2%	0,3%	0,4%
3.	Iskorištenost kapaciteta	RUJAN	78,2%	78,1%	78,1%
4.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	RUJAN	0,2%	0,2%	0,3%
5.	Indeks cijena kuća (M/M)	RUJAN	-5,6%	-5,3%	7,1%
6.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	RUJAN	2,0%	-0,6%	-4,1%
7.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M)	RUJAN	-0,9%	-3,4%	-0,2%
8.	Indeks vodećih ekonomskih pokazatelja (M/M)	RUJAN	0,5%	0,5%	0,4%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13.LISTOPADA	211.000	210.000	215.000

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1560 na razinu do 1,1514.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Najaktualnija tema u Velikoj Britaniji i dalje je postizanje sporazuma oko Brexita, koji nije realiziran ni u proteklom tjednu. Pregovori su zaustavljeni kada je premijerka May pojasnila da neće moći potpisati trenutne uvjete sporazuma o Brexitu na sastanku s EU liderima koji se održao tijekom proteklog tjedna. Zajednička izjava iz odjeljenja za Brexit i Broja 10 je ukazala na to da su, usprkos realnom progresu u brojnim ključnim područjima, ostala neka neriješena pitanja. Glasnogovornik Demokratske partije Sjeverne Irske Wilson je izjavio da vjeruje da je nepostizanje sporazuma o Brexitu “vjerojatno neizbježno”, s obzirom na način na koji se EU ponašala, uzimajući u obzir da su premijerku May “stjerali u kut” te smatra da je u trenutnoj situaciji nepostizanje sporazuma ono što će dominirati većinom u Donjem domu Parlamenta. Ipak, premijerka May je istaknula da vjeruje da je i dalje moguće postići sporazum, ali odbija da prihvati specifičan sporazum u vezi sa Sjevernom Irskom. Viceguverner BoE Cunliffe je prilikom obraćanja u Parlamentu istaknuo da u slučaju nepostizanja sporazuma s EU, GBP može da zabilježi veliki pad. Prema njegovom mišljenju, kretanje valute je pod utjecajem pregovora s EU, dok trenutna vrijednost reflektira brojne moguće ishode.

S obzirom na to da je inflacija zabilježila sporiji rast od očekivanog, BoE je dano više prostora da uspori s rastom referentne kamatne stope. Iako bi brži rast plata mogao podstaći cjenovne pritiske, neizvjesnosti oko Brexita bi mogle pojačati i neizvjesnosti u ekonomiji. Guverner BoE Carney je izjavio da je potreban limitiran i postupni rast referentne kamatne stope kako bi se kontrolirala inflacija, a tržište očekuje narednu promjenu nakon što Velika Britanija formalno napusti EU blok u ožujku 2019. godine.

Guverner BoE Carney je ukazao na utjecaj nepostizanja sporazuma o Brexitu po tržište nekretnina. Prema najgorem scenariju, cijene nekretnina bi mogle bilježiti pad za 35% tijekom trogodišnjeg razdoblja nakon Brexita. Ipak, kako smatra Carney i BoE, ovakav pad je pretjeran. Iako je nepostizanje sporazuma oko Brexita najveća prijetnja za tržište nekretnina u Velikoj Britaniji, ne očekuje se da će ovakva situacija potaknuti kreditnu krizu ili rast kamatnih stopa. Stoga bi takve okolnosti spriječile značajan pad cijena nekretnina.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	LISTOPAD	-	0,9%	1,2%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	RUJAN	-	18.500	14.200
3.	Prosječne tjedne zarade	KOLOVOZ	2,9%	3,1%	2,9%
4.	ILO stopa nezaposlenosti (mjerena tromjesečno)	KOLOVOZ	4,0%	4,0%	4,0%
5.	Inflacija (G/G)	RUJAN	2,6%	2,4%	2,7%
6.	Maloprodaja (G/G)	RUJAN	3,6%	3,0%	3,4%
7.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	RUJAN	4,5	4,1	5,6

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,87909 na razinu od 0,88121, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3153 na razinu od 1,3076.

JAPAN

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je početkom proteklog tjedna priopćila da je perspektiva za bankarski sustav Japana stabilna, kao što je to bilo 2012. godine. Potpredsjednik Moody's Yamamoto je izjavio da se očekuje rast GDP-a za 1,1% u tekućoj godini i 1,0% u 2019. godini, dok će se stopa nezaposlenosti dodatno smanjiti. Ministar financija Japana Aso demantirao je vijest da su SAD pregovarale s Japanom o uključivanju odredbi za sprečavanje manipulacije valutama u okviru trgovinskog sporazuma. Istodobno, trgovinski predstavnik SAD Lighthizer obavijestio je Kongres o namjeri američke administracije da započne trgovinske pregovore s EU, Velikom Britanijom i Japanom.

U anonimnom istraživanju Reutersa, 30% anketiranih japanskih kompanija je izjavilo da osjeća učinke trgovinskog rata između SAD i Kine (u svibnju je taj postotak iznosio 3%), s obzirom na to da iste postaju kolateralna šteta koja ima značajne proizvodne kapacitete u regiji Kine.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

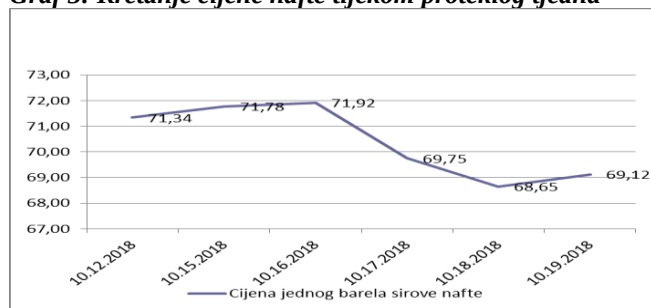
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G)	RUJAN	1,3%	1,2%	1,3%
2.	Temeljna inflacija (G/G)	RUJAN	0,45	0,4%	0,4%
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	RUJAN	-45,1	139,6	-444,6
4.	Izvoz (G/G)	RUJAN	2,1%	-1,2%	6,6%
5.	Uvoz (G/G)	RUJAN	13,7%	7,0%	15,4%
6.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	KOLOVOZ	-	0,2%	2,2%
7.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M)	KOLOVOZ	-	2,2%	-0,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s razine od 129,69 na razinu od 129,58. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 112,21 na razinu od 112,55.

NAFTA I ZLATO

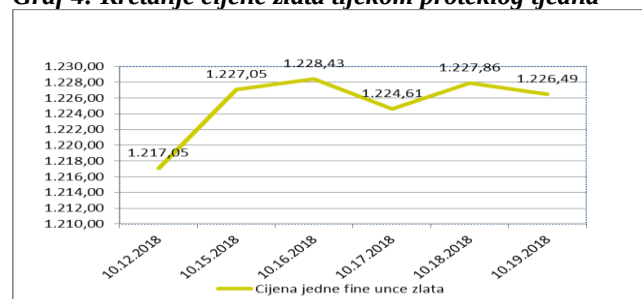
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela nafte je iznosila 71,34 USD (61,71 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila rast, koji je bio potaknut pooštrenjem odnosa SAD i Saudijske Arabije. Navedeno je pooštrilo zabrinutost investitora oko učinaka koje će sankcije SAD prema Iranu imati na globalno tržište nafte, odnosno povećalo je brigu oko toga kako će biti nadoknađene smanjene isporuke nafte iz Irana nakon aktivacije ovih sankcija, koje će se dogoditi početkom narednog mjeseca. Međutim, objavljivanje podataka o neočekivanom povećanju zaliha nafte za 6,5 milijuna barela na tjednoj razini je polovicom proteklog tjedna utjecalo na smanjenje cijene nafte. Doprinos daljem smanjenju cijene ovog energenta, koje je zabilježeno tijekom trgovanja u četvrtak, je dalo i objavljivanje podatka o usporejku ekonomskog rasta u Kini tijekom trećeg tromjesečja (6,5% na godišnjoj razini, prethodno 6,7%). Međutim, cijena nafte je tijekom trgovanja u petak zabilježila blagi rast, nakon što je ministar za energetiku Saudijske Arabije Khalid Al-Falih izjavio da ova zemlja neće koristiti pitanje nafte za rješavanje bilo kojih političkih tenzija, uključujući i aktualnu. U petak je objavljena informacija o tome da je broj aktivnih bušotina nafte u SAD povećan na najvišu razinu u posljednje tri godine (873). Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 69,12 USD (60,03 EUR) po barelu.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.217,05 USD (1.052,81 EUR). Cijena zlata je i tijekom proteklog tjedna nastavila da bilježi najvišu razinu u posljednja tri mjeseca, pod utjecajem jačanja globalnih geopolitičkih tenzija, ali i velike zabrinutosti investitora zbog problema u vezi s usvajanjem proračuna Vlade Italije. Europska komisija tijekom proteklog tjedna nije prihvatila prijedlog proračuna Vlade Italije te su zahtijevana dodatna pojašnjenja plana potrošnje. Pored navedenog, doprinos rastu cijene jedne fine unce zlata dalo je i značajno smanjenje vrijednosti globalnih dioničkih indeksa, zabilježeno tijekom proteklog tjedna. Investitori u SAD su zabrinuti zbog učinaka koji će pooštreni trgovinski odnosi između SAD i Kine imati na gospodarstvo SAD, ali i očekivano Fedovo povećanje kamatnih stopa. Pozornost sudionika na tržištu zlata će tijekom ovog tjedna biti usmjerena na objavljivanje podatka o rastu gospodarstva SAD tijekom trećeg tromjesečja tekuće godine, za koji se očekuje da će biti manji od prethodnog (4,2% na godišnjoj razini). Tijekom proteklog tjedna objavljena je informacija da je Narodna banka Mađarske tijekom listopada značajno povećala pozicije monetarnog zlata u svojim deviznim rezervama s razine od 3,1 tonu, koliko je imala krajem proteklog mjeseca, na trenutnu razinu od 31,5 tona. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.226,49 USD (1.065,22 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.